

Hevosen reilu käsittely ja koulutus

Eläinnäyttelijöiden kouluttaja, tietokirjailija Tuire Kaimiolla on pitkä kokemus kesyjien ja villien eläinten ystävällisestä ja menestyksekkästä kouluttamisesta toimimaan ihmisen toivomalla tavalla. Hevoset ovat erityisen lähellä Kaimion sydäntä ja hänen vapaa-aikaansa kuuluu kolme omaa hevosystävää. Kaimio on kirjoittanut myös kaksi tietokirjaa hevosista viiden muun teoksensa ohella.

Kaimion tuoreimmat suurprojektit ovat siirtymässä eteenpäin. Kaisa Rastimon ohjaaman elokuvan Myrsky kuvaukset päättyivät ja elokuva saa ensi-iltansa syksyllä. Kaimio oli mukana kouluttamassa elokuvan eläinnäyttelijöitä, joihin kuului kaukasianpaimenkoirien ohella suomenhevonen, lampaita, pikkulintuja, siilejä ja kissoja. Nepalin työnorsujen koulutusprojektin jatkon Kaimio luovutti joulukuussa australialaiselle Andrew McLeanille, joka on kansainvälisesti arvostettu eläinten käyttäytymisen tutkija sekä pitkän linjan hevosmies.

Hevosen kouluttamiseen pätevät periaatteessa aivan samat lainalaisuudet kuin kaikkeen muuhunkin eläinten koulutukseen. Palkkio motivoi oppimista parhaiten ja kouluttajan tulisi olla toimissaan rauhallinen, kärsivällinen ja selkeä. Hevosta käsittelevällä ihmisellä tulisi olla riittävästi tietoa eläimestä ja hänen pitäisi pystyä käyttäytymään hevosen kannalta ymmärrettävästi.

- Älä koskaan vaadi hevoselta mitään mitä se ei osaa. Esimerkiksi eri ihmisten antamat avut ja pyynnöt voivat olla hevosesta vaikeita tunnistaa. Aluksi uuden hevosen kanssa pitäisi varmistaa, että se todella ymmärtää mitä siltä pyydetään.

- Kokemukseni mukaan 90 prosenttia ongelmista ratkeaa, kun hevonen koulutetaan tehtävään "uudelleen" ja varmistetaan, että se ymmärtää pyynnöt, Kaimio toteaa.

Heti kun hevonen yrittää tehdä oikein, pyytäminen pitää lopettaa. Apujen pitäisi olla mahdollisimman herkkiä ja nopeita.

Kun hevoselle opetetaan uusia asioita, sen pitäisi olla riittävän rento ja rauhallinen. Hevonen yhdistää myös oman tunnetilansa siihen mitä se oppii. Eli jos se oppii tekemään tietyn asian kiihtyneessä tai pelokkaassa mielentilassa, sama tunteireaktio tulee mukaan opittua asiaa toistettaessa.

Myös ihmisen omalla mielialalla on merkitystä käsittely- ja koulutustilanteissa.

- Sääntöjä voi ja pitää olla, eläimen kanssa ei saa olla lepsu. Kiukustumisesta on kuitenkin vain haittaa eikä se ole eläimelle reilua. Suuttuminen ei kuulu eläinten kouluttamiseen. Sillä hetkellä kun ihminen suuttuu, reaktioiden ajoitus menee metsään ja toiminta käy eläimelle käsittämättömäksi, Kaimio toteaa.

Hevosenuhossa on tärkeää, että hevoset ovat rauhallisia ja tyytyväisiä. Erityisesti pitäisi kiinnittää huomiota siihen, onko hevosilla riittävästi mahdollisuuksia lajityypilliseen käytökseen. Ne tarvitsevat lajitovereidensä seuraa ja viihtyvät parhaiten laitumella tai heinän rauhaisassa napostelussa. Pienetkin parannukset arjessa voivat vaikuttaa hevosen henkiseen ja fyysiseen hyvinvointiin.

Kun tallin arkipäivä on kunnossa ja hevoset hyvillä mielin, ne kestävät tilapäistä stressiä varsin hyvin, kuten esimerkiksi kilpailumatkoja.

- Yhdenmukaiset käsittelytavat esimerkiksi isoilla ravitalleilla tekevät usein sen, että hevoset ovat siellä hyvin rauhallisia, Kaimio toteaa.

Lisätietoa: <http://www.tuirekaimio.com/>

Tuire Kaimion kirjoja: Hevosen kanssa, Hevonen, ensimmäinen oppaani, Koirien käyttäytyminen, Pennun kasvatusta, Eläinnäyttelijöitä, Tuikun eläinkoulu, Anni ja Susi.